

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA — SOCJALISTYCZNE PAŃSTWO NARODU NIEMIECKIEGO

W tezach poświęconych dwudziestolecu powstaniu NRD czytamy co następuje: „Z zadowoleniem stwierdzamy, że całe pracujące społeczeństwo naszej republiki odniosło pod kierownictwem klasy robotniczej i jej partii ostateczne i nieodwołalne zwycięstwo nad naszymi przeciwnikami. Położyliśmy niezniszczalne podwaliny socjalizmu”. Zanim jednak do tego doszło musieliśmy przebyć długą liczącą 20 lat drogę. Historyczne dokonania nie zostały osiągnięte bez wysiłku i licznych zmagañ. Stąd też moje wystąpienie rozpocznię od niektórych historycznych już wspomnień.

W sierpniu 1939 roku, a więc na kilka tygodni przed wybuchem II wojny światowej, rozpoczętej zbrodniczą napaścią niemieckiego faszystwu na Polskę, odbyła się dyskusja pomiędzy socjaldemokratami różnych państw zachodnioeuropejskich, a niemieckimi komunistami. Zadano sobie wówczas pytanie: co należy zrobić by po upadku reżimu faszystowskiego nie dopuścić do ponownego odrodzenia się niemieckiego imperializmu. Mówcą ze strony komunistów niemieckich był Walter Ulbricht. Sprzeciwił się on próbom prawicowych polityków SPD, którzy chcieli paktować z przedstawicielami wielkiej burżuazji. Wskazywał on, że takie stanowisko prowadzi jedynie do zmiany rządu w republice zamiast wykorzeńić źródła agresywnego imperializmu niemieckiego. Jednak troski te okazały się uzasadnione — mieliśmy się o tym przekonać w 1945 roku na przykładzie Niemiec zachodnich. Już wtedy towarzysz Ulbricht sprzeciwił się identyfikacji narodu niemieckiego z imperializmem. Zwrócił też uwagę na imperialistycznych popleniczków faszystwu i wykazał historyczną nieprzydatność burżuazyjnego parlamentaryzmu niemieckiego w postaci tzw. Republiki Weimarskiej jako modelu powojennego państwa niemieckiego.

W dniu 17 sierpnia 1939 roku — a więc niemal w przededniu zbrodniczej agresji niemieckich faszystów na Polskę — komunista Walter Ulbricht przedstawił wizję takiego państwa niemieckiego, o którego realizację walczyli najlepsi przedstawiciele klasy robotniczej. Państwo to odpowiadało nie tylko interesom niemieckiej klasy robotniczej, ale także interesom wszystkich klas pracujących. Nowa, demokratyczna republika powinna się różnić od Republiki Weimarskiej tym, że złączone partie robotnicze w działaniu utworzą jedną partię klasy robotniczej, która w ścisłym związku z chłopstwem, miejskim stanem średnim i inteligencją decydować będzie o historii Niemiec. „Należy już dziś podkreślić — mówił wówczas towarzysz Ulbricht — że nosiciele niemieckiego imperializmu, faszystowskich kapitalistów wywłaszczymy, nie będzie też miejsca w przyszłej republice dla organizacji faszystowskich, a przyjaźń ze Związkiem Radzieckim należeć będzie do podstaw ustrojowych Republiki”.

Po oswobodzeniu narodu niemieckiego z faszystowskiej dyktatury, komuniści niemieccy wcielili w życie w naszej części Niemiec, to o czym mówił wcześniej Walter Ulbricht.

Tym samym zrealizowali oni na terytorium Niemieckiej Republiki Demokratycznej swój program z roku 1939. Tym co zadecydowało o naszym powodzeniu było zjednoczenie klasy robotniczej. Punktem wyjścia do zjednoczenia była współpraca pomiędzy socjaldemokratami, komunistami i bezpartyjnymi robotnikami. Utworzenie Socjalistycznej Partii Jedności opartej na zasadach marksistowskich było naszym wielkim sukcesem. Uwzględnić bowiem trzeba dużą siłę socjaldemokracji i jej dążenie do reformizmu, a także knowania zewnętrznej i wewnętrznej reakcji. Kolejnym osiągnięciem było wykształcenie dojrzałej marksistowsko-leninowskiej partii masowej. Był to już głęboki przewrót jakiego dokonano na terenie byłego państwa imperialistycznego, którego mieszkańcy przez dwanaście lat poddani byli propagandzie i ideologii faszystowskiej.

A trzeba powiedzieć, że imperialistyczni wrogowie i prawicowi socjaldemokraci nie szczędzili sił i środków by doprowadzić do kryzysu naszej partii, który dałby im zarazem pretekst do interwencji. Trudno było sprostać otwartym, wrogim wystąpieniom i atakom, jakie miały miejsce np. w latach 1953 i 1956. Z własnego doświadczenia wiecie, że przewodnią rolą klasy robotniczej i jej partii może się urzeczywistnić jedynie na podstawie obiektywnych faktów.

Konkretyzacja przewodniej roli następuje mimo oszczerstw i knowań wrogów klasy robotniczej i jej partii. Prawidłowość ta została potwierdzona przede wszystkim w Związku Radzieckim; w późniejszym okresie także w naszych krajach. Stoimy na stanowisku współodpowiedzialności wszystkich pracujących obywateli, wszystkich demokratycznych sił naszego narodu. Na tej podstawie zrodziło się szerokie współdziałanie pomiędzy klasą robotniczą, chłopstwem, inteligencją, drobnomieszczaństwem i częścią burżuazji; współdziałanie skierowane przeciwko głównemu wrogowi narodu — imperializmowi. Socjalistyczna Partia Jedności Niemiec kierowała się w swojej działalności historyczną misją klasy robotniczej, z której wynika jej kierownicza rola wśród współdziałających ugrupowań. Droga ta prowadzi do społeczeństwa bezklasowego.

Współpracę ugrupowań społecznych należy zatem traktować jako proces samowyzwalania się klasy robotniczej i wszystkich współdziałających z nią sił klasowych. Trwałość tego współpartnerstwa nie zależy jedynie od klasy robotniczej. Specyfika ta znajduje swoje potwierdzenie w szczególnie ostrej walce klasowej i w doświadczeniach zebranych w naszej Republice.

Trwałość tego szerokiego współdziałania określają jego uczestnicy. Nie udało nam się, mimo wielu osiągnięć, niektórych przedstawicieli inteligencji obronić przed materialnymi pokusami i ideologicznymi atakami naszego wspólnego wroga klasowego. Jednak podstawowy cel imperialistów: rozbitcie naszego szerokiego współdziałania i przeciągnięcie niektórych współpartnerów nie został zrealizowany. Jedność klasy robotniczej była zbyt silnym „magnesem”. Oparte o wiedzę marksistowsko-leninowską wyobrażenia o budowie porządku społecznego, wolnego od wyzysku i ucisku były tak atrakcyjne, że człowiek nie mógł się ich na trwałe wyrzec.

W państwie wysokoprzemysłowym z silną klasą robotniczą i licznym stanem średnim, w miastach i na wsiach szeroko podjęta współpraca różnych ugrupowań okazała się koniecznością. Za znamienny uważamy fakt, że udało się nam dowieść, iż realizacja tej współpracy okazała się możliwa. Był to cios dla naszych wrogów, kiedy wykazaliśmy, że leninizm znajduje swoje potwierdzenie także w zacofanych krajach rolniczych.

Dalszym osiągnięciem jest dowiedziona przez naszą praktykę możliwość współdziałania partii marksistowsko-leninowskiej z innymi partiami demokratycznymi, z ludźmi o innym światopoglądzie. Współpracujące ze sobą stronnictwa: Socjalistyczna Partia Jedności Niemiec i cztery inne partie Niemieckiej Republiki Demokratycznej wykazały wielkie zrozumienie doniosłości tego faktu. Początkowo jednak wspólnota interesów w walce przeciw imperialistycznej burżuazji istniała jedynie obiektywnie. Sytuację komplikował fakt istnienia różnicy interesów pomiędzy robotnikami rolnymi a indywidualnym chłopstwem, mistrzami a czeladnikami; przede wszystkim zaś pomiędzy drobnymi przedsiębiorcami a zatrudnionymi u nich robotnikami. Jedynie poprzez cierpliwą i systematyczną pracę ideologiczną uzyskano wyniki umożliwiające stałą współpracę wszystkich partii. Przeprowadzenie zwycięskiej rewolucji umożliwiło nam zrealizowanie przejścia od antyfaszystowsko-demokratycznego do socjalistycznego systemu społecznego. W realizowaniu tego procesu staraliśmy się nie omijać żadnego etapu rozwojowego. Kierowaliśmy się koniecznością umocnienia każdego dokonanego osiągnięcia, w tym samym przygotowania następnych etapów. Takie postępowanie było istotne ze względu na naszą politykę i metodę kierowania współpracującymi ugrupowaniami. Umożliwiło ono teoretycznie i ideologiczne przygotowanie do oczekujących zadań.

Obezwładnienie imperialistycznej burżuazji w miastach i wsiach, jak również systematyczne tworzenie demokratycznej a następnie socjalistycznej gospodarki były podstawą realizacji doniosłych procesów wykształcania socjalistycznej wspólnoty. Klasa robotnicza nie mogłaby wykorzystać swoich twórczych sił, gdyby nie obezwładniła właścicieli wielkich posiadłości ziemskich, właścicieli wielkiego przemysłu i banków.

Fakt, iż naród niemiecki nie wniósł własnego istotnego wkładu w zniszczenie i uwolnienie się od faszyzmu, miał po 1945 roku swoje ujemne i obezwładniające znaczenie. Musiano wówczas przystąpić przede wszystkim do zorganizowania mas pracujących na zasadach ruchu antyfaszystowsko-demokratycznego. Kształtowanie i pobudzanie świadomości socjalistycznej miało zapobiec opóźnieniu ogólnego rewolucyjnego procesu przeobrażeń społecznych. W Niemieckiej Republice Demokratycznej faszyzm, militarizm i rewizjonizm są prawnie zakazane. Pojęcia te i zjawiska nie istnieją w życiu obywatela naszego państwa robotników i chłopów, mimo, że nacisk ideologiczny ze strony zachodnio-niemieckiego państwa jest olbrzymi. Faktem jest, że antyfaszystowskie idee pokojowego współistnienia narodów, nienaruszalności naszej niemiecko-polskiej granicy pokoju znajdują na terenie państwa zachodnioniemieckiego coraz liczniejszych zwolenników i sympatyków, gdyż na naszym przykładzie udawadniamy ich słusność w praktyce. Wspólna polityka naszych partii, braterska współpraca naszych narodów, przyczyniły się do tego, że neofaszystowska partia NPD nie weszła do Bundestagu. Ale mimo tego dostrzegamy groźbę zagrażającą bezpieczeństwu i pokojowi ze strony państwa zachodnioniemieckiego. Nasz stosunek do tego państwa nie jest kształtowany na podstawie wypowiedzianych tam pięknych słów.

Prowadzimy zaciętą i nieubłaganą walkę klasową, a prowadząc ją nauczyliśmy się wiele. Władcy z Bonn przekonują się o tym codziennie. Sukces NRD polega również na tym, że antykomunizm i wrogość do Związku Radzieckiego, pierwszego państwa socjalistycznego świata stały się nieznanymi u nas pojęciami i zjawiskami. Naukowy socjalizm stał się panującą ideologią naszego kraju, a przynależność do marksistowsko-leninowskiej partii klasy ro-

botniczej powodem do uzasadnionej dumy. Uważamy, że szczególnie ważną częścią naszej ideologii jest niezłomna przyjaźń ze Związkiem Radzieckim.

Historycznym obowiązkiem NRD było zniweczenie polityki niemieckiego szowinizmu, polityki ekspansji i ucisku. Mogliśmy zatem prowadzić politykę zgodną z interesem narodu, politykę równouprawnienia i przyjaznego współżycia w duchu socjalistycznego internacjonalizmu, które odpowiadają tradycjom niemieckiego i międzynarodowego ruchu robotniczego, a także dobrym tradycjom przyjaźni niemiecko-polskiej.

Obchodząc rocznicę powstania Niemieckiej Republiki Demokratycznej pierwszego pokojowego, demokratycznego i socjalistycznego państwa narodu niemieckiego należy podkreślić co następuje:

Po pierwsze. Niemiecka Republika Demokratyczna powstała w dniu 7 października 1949 roku jako wynik zwycięskiej antyfaszystowskiej i demokratycznej rewolucji w części Niemiec, w której nastąpiły istotne zmiany w układzie sił. W chwili powstania republiki istniała silna i stabilna rewolucyjno-demokratyczna dyktatura robotników i chłopów, z istotnym zaangażowaniem innych grup mas pracujących. Powstanie NRD stało się koniecznością po odłączeniu z zachodnich stref okupacyjnych i utworzenie tam w wyniku działań zachodnioniemieckiego i międzynarodowego imperializmu, separatystycznej Niemieckiej Republiki Federalnej. NRD powstała w wyniku walki narodu niemieckiego o utrzymanie swojej jedności, a jej konstytucję zatwierdzały i parafowały obce mocarstwa, lecz została ona zatwierdzona przez naród, który uprzednio w okresie dwóch lat dyskutował nad nią i wprowadził wiele poprawek do jej projektu.

Po drugie. Utworzenie NRD było największą klęską imperializmu od chwili bezwarunkowej kapitulacji państwa hitlerowskiego. Imperializm, mimo wielu prób nie był w stanie wyjść ze stałego impasu. Podejmował on także liczne wysiłki, by zahamować rozwój i rosnące znaczenie naszego państwa. NRD powstała i rozwijała się w ogniu zaciętej walki z imperializmem zachodnioniemieckim i imperialistyczną reakcją świata, przy czym zachodnia granica NRD jest równocześnie granicą dwóch systemów społecznych. Powstanie niemieckiego państwa socjalistycznego było ogniwem historycznego procesu tworzenia się światowego i europejskiego systemu socjalistycznego, skupiającego szereg państw pomiędzy Morzem Północnym i Morzem Czarnym, owocnie i po bratersku współpracujących. Imperializm stracił część ziemi niemieckiej i zyski stąd płynące; stracił także 17 milionów pracowitych, inteligentnych ludzi, którzy stali się świadomymi obywatelami swego państwa i przeciwnikami imperialistycznej polityki agresji. Strzegą oni swojej ojczyzny przed atakiem wszystkich przeciwników.

Imperializm nie posiada już takiej swobody w wyszukiwaniu kolejnej ofiary jak w przeszłości, dyktowaniu narodom Europy warunków narodowego i społecznego bytu. Urzeczywistnienie takich planów w stosunku do narodów wspólnoty socjalistycznej oznaczałoby bowiem narażenie się na zniszczenie własnego terytorium. Potwierdzeniem tej tezy były wielkie manewry wojskowe „Odra—Nysa 69”. Ukazały one wszystkim tym, którzy z historii nie wyciągają odpowiednich nauk, siłę obozu socjalistycznego.

Po trzecie. W okresie 20 lat istnienia Niemieckiej Republiki Demokratycznej powstało pod kierownictwem Socjalistycznej Partii Jedności Niemiec nowoczesne i socjalistyczne państwo narodu niemieckiego. Dzięki wspólnym wysiłkom klasy robotniczej i innych warstw mas pracujących powstało państwo

wysoce uprzemysłowane z nowoczesnym rolnictwem i kwitnącą kulturą narodową. Wielokrotnie odmawiano klasie robotniczej umiejętności kierowania własną nawią państwową, tworzenia dóbr kulturalnych i gospodarczych. W okresie ostatnich dwudziestu lat dała ona jednak mimo trudnych warunków niezbite dowody swych umiejętności zmuszając nawet wrogów do respektowania tych osiągnięć. Dziś NRD stała się dla zachodnioniemieckich imperialistycznych polityków konkretną rzeczywistością, zarówno jako realizacja idei antyfaszystowskiego i pokojowego państwa narodu niemieckiego, jak również w innych dziedzinach. Tajemnicę naszych sukcesów upatrujemy w tym, że klasa robotnicza pod kierownictwem swej partii porwała do tworzenia nowej, socjalistycznej zbiorowości także inne warstwy narodu. W warunkach dyktatury proletariatu o obliczu państwa decydują wolne od egoizmu interesy klasy robotniczej. W wyniku wykorzystania wszystkich zdobyczy i możliwości socjalizmu rosną możliwości tworzenia nowego życia, poprawy warunków życiowych ludzi pracy. Siła socjalizmu, w państwie, które służy ludziom, tworzona jest przez działalność samego człowieka. Na przekór wszystkim pouczeniom, które otrzymujemy, oświadczamy: z dotychczasowych doświadczeń wynika, że najatrakcyjniejszy socjalizm, to taka jego forma, którą wrogom i przeciwnikom nie zostawia żadnych możliwości działania. Dzięki łączności ze światowym systemem socjalistycznym istnieje możliwość stałego i systematycznego zwiększania jego zasięgu i osiągnięć.

Po czwarte. W Niemieckiej Republice Demokratycznej kontynuuje się wszystkie postępowe tradycje narodu niemieckiego. Dawne ruchy rewolucyjne dążyły do zorganizowania trzeciego państwa, które byłoby prawdziwą ojczyzną narodu, które nie na polach bitewnych a w pokojowym współistnieniu walczy o swoje istnienie. W tym wymarzonym państwie miały zapanować sprawiedliwość społeczna i bezpieczeństwo, a twórcy dóbr kulturalnych i materialnych mieli także dysponować wynikami swej pracy. Z chwilą powstania rewolucyjnego ruchu robotniczego zrodziły się możliwości wykonania tych zamierzeń. Nasza klasa robotnicza musiała ponieść wiele ofiar i wyrzeczeń, zdobyć wiele doświadczeń, zanim w naszym państwie mogła zrealizować zamierzenia rewolucjonistów. Niemiecka Republika Demokratyczna jest symbolem jutra całego narodu niemieckiego. Oznacza to przebycie długiej drogi i wykonanie wielu zadań przez zachodnioniemiecką klasę robotniczą, której w realizacji tych zadań nikt zastąpić nie może.

Po piąte. Niemiecka Republika Demokratyczna jest wynikiem konsekwentnej polityki SED od momentu wyzwolenia z niewoli faszyzmu w 1945 roku do dnia dzisiejszego. Polityka ta odpowiadała naszemu poczuciu odpowiedzialności wobec klasy robotniczej i wszystkich ludzi pracy w NRD i NRF, jak również naszym zobowiązaniom wobec międzynarodowego ruchu robotniczego oraz wszystkich sił pokoju, demokracji i socjalizmu na świecie. Staraliśmy się naszą politykę kształtować tak, by wnieść jak największy wkład w dzieło przekształcenia międzynarodowego układu sił na korzyść socjalizmu. Źródłem naszej siły, naszej pozycji w świecie jest niezłomna przyjaźń ze Związkiem Radzieckim i innymi bratnimi państwami. Stosunki te zgodne są z podjętymi na Moskiewskiej Konferencji uchwałami partii robotniczych i komunistycznych.

Tocząca się batalia z zachodnioniemieckimi imperialistami, prowadzona do roku 1961 przy otwartych granicach, była powodem specyficznego ujęcia problemu społecznego naszej narodowej walki klasowej. Musieliśmy odstąpić

od absolutyzowania specyfiki narodowej, mimo istnienia takich prób, a przejście na socjalistyczny system społeczny w mniejszej części Niemiec, ekonomicznie i gospodarczo zacofany, wiąże się z tym zagadnieniem. Sposób rozwiązania tej kwestii dowodzi jedynie, iż podstawowe doświadczenia Związku Radzieckiego obowiązują we wszystkich krajach. Dowodzi powszechności i uniwersalności marksizmu-leninizmu. Z tego powodu do podstawowych zasad polityki zagranicznej należy utrzymanie i pogłębianie braterskich więzów przyjaźni ze Związkiem Radzieckim i wszystkimi krajami socjalistycznymi, rozwój pokojowego współżycia z wszystkimi narodami europejskimi i popieranie walki narodowo-wyzwoleńczej wszystkich sił demokratycznych świata. Tym podstawowym zasadom będziemy tak, jak w ciągu minionych dwudziestu lat, także i w przyszłości wierni. Zwycięstwo socjalistycznych stosunków produkcyjnych i niezawodne zabezpieczenie w dniu 13 sierpnia 1961 roku granic państwowych NRD było równoznaczne z rozbiciem imperialistycznej polityki sił. Imperializm został zmuszony do szukania nowych, bardziej elastycznych metod walki. Naszą odpowiedzią na to jest jeszcze silniejsze zwarcie naszych szeregów i wzmożenie naszej czujności. Równocześnie jednak wzrastają nasze zobowiązania. Przewagę systemu socjalistycznego należy uzyskać we wszystkich ważniejszych działach gospodarki a także w przekroju całego ustroju. Wynika stąd konieczność przygotowania się w oparciu o marksistowsko-leninowską teorię ekonomicznego rozwoju społeczeństwa, do tego okresu historycznego. Stworzymy wówczas społeczno-ekonomiczne podstawy socjalizmu. Ideały humanizmu reprezentowane są przez kształtowanie się na ziemi niemieckiej nowoczesnego społeczeństwa. Jego specyfika polega na tym, że otwarto nowe jakościowo możliwości na polu działalności człowieka i socjalistycznej zbiorowości. Świadomość twórczego działania staje się coraz bardziej obiektywną koniecznością dalszego postępu społecznego. Zdynamiczowanie rozwoju sił produkcyjnych jest wynikiem stałej rewolucji naukowo-technicznej i zobiektywizowania naukowego charakteru socjalistycznego procesu rozwoju społecznego. Stąd dalsze zdynamiczowanie i rozwijanie socjalistycznych procesów produkcyjnych staje się także obiektywną koniecznością. Złożoność i konsolidację wszystkich procesów życia społecznego należy ujmować jako jednolity obraz i dążyć do jego praktycznej realizacji w działalności mas pracujących. Świadomość ta jest podstawą kierowniczej roli marksistowsko-leninowskiej partii jako zorganizowanej i świadomej siły klasy robotniczej, przewodzącej współdziałaniu wszystkich partii i organizacji masowych we Froncie Jedności Narodu. Sumienne i dokładne wykonywanie swych zadań przez każdego pracującego członka socjalistycznego społeczeństwa jest podstawą harmonijnego pogodzenia indywidualnych i społecznych interesów.

Z ostrości konfliktu i walki pomiędzy socjalizmem a imperializmem wynika wzrastająca rola partii marksistowsko-leninowskiej. Podczas antyfaszystowskiej i demokratycznej rewolucji społecznej, podczas kształtowania nowego systemu społecznego w NRD znaczenie i rola Socjalistycznej Partii Jedności Niemiec stale wzrastały. Klasa robotnicza i jej partia dokonując po 12 latach dyktatury faszystowskiej odbudowy legalnych organizacji robotniczych i przekształcając ruch robotniczy w naukowo kierowany system społeczny pokonała długą drogę. Sformułowany na ostatnich zjazdach partii i posiedzeniach Komitetu Centralnego SED program naukowego kierowania rozwojem społecznym, jest wynikiem konsekwentnego i twórczego zastosowania myśli W. I. Lenina o zadaniach i kierowniczej roli partii klasy robotni-

czej. Nigdy nie dopuszczaliśmy myśli o kapitalistycznym systemie partyjnego pluralizmu. Dążyliśmy do współdziałania partii, organizacji masowych i wszystkich pracujących obywateli w tworzeniu socjalistycznego systemu społecznego. Nasi wrogowie nigdy nie osiągną swego kontrrewolucyjnego celu: likwidacji za pomocą tzw. partyjnego pluralizmu kierowniczej roli partii. Dla tego rodzaju poczynań nie ma w SED ani w innych partiach w NRD społecznych możliwości działania. Szeroki ruch społeczny w ramach Frontu Jedności Narodu poświęca wszystkie swe siły walce o demokrację i socjalizm. Działalność polityczna partii nigdy nie była celem samym w sobie, lecz zawsze służyła realizacji interesów klasy robotniczej. Niemiecka Republika Demokratyczna jest pierwszym państwem niemieckim, w którym szerokie ramy socjalistycznej demokracji służą rozwinięciu aktywności i współodpowiedzialności wszystkich obywateli. Wszystkie współpracujące w ramach Frontu Jedności Narodu partie polityczne, organizacje masowe uzyskały wielkie sukcesy, gdyż wykazując zrozumienie kierowniczej roli partii stały się świadomymi współtwórcami socjalistycznej przyszłości naszego państwa.

Apologeci imperializmu, nie mogą zrozumieć, że socjalistyczna demokracja różni się zasadniczo od parlamentarnej walki partyjnej, walki antagonistycznych klas rozbitego społeczeństwa. Socjalistyczna demokracja obejmuje nie tylko współdziałanie w rządzeniu krajem, ale także w kształtowaniu wszystkich dziedzin życia naszej społeczności. Wymaga ona aktywnego udziału wszystkich partii i organizacji, wszystkich obywateli NRD. Stworzyliśmy podstawy, by w warunkach twórczego współdziałania wszystkich obywateli, wykształcić w ramach jednolitego procesu społeczną wolę działania i dążyć do jej urzeczywistnienia.

Po tysiącletnich wyzysku i podboju powstało na ziemi niemieckiej państwo nie będące instrumentem małej grupy wyzyskiwaczy. Jego obywatele mogą obywatelom innych narodów spojrzeć prosto w oczy, gdyż nie dzielą ich wrogie zamierzenia. Źródło tego pomyślnego rozwoju zawdzięczamy faktowi przejęcia kierownictwa naszego społeczeństwa — po raz pierwszy w historii narodu niemieckiego — przez klasę robotniczą i jej partię. Jest ona uzbrojona w naukową teorię społeczną i nierozzerwalnie związana z masami pracującymi. Czerpiemy stąd nasze przeświadczenie o nowych osiągnięciach Niemieckiej Republiki Demokratycznej w następnych dziesięcioleciach, o nowych zwycięstwach we wspólnej walce o pokój i socjalizm.